

Afgørelse truffet af:
Ankestyrelsen

Afgørelsesdato:
20-06-2013

Uds. dato:
28-06-2013

Nummer:
95-13

J.nr.
4300221-12

Status: Gældende

Principafgørelse om: **efterværn - personkreds - positiv udvikling**

Lov:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012 - § 76

Resumé:

Principafgørelsen fastslår

Personkredsen

Unge der er fyldt 18 år, kan frem til og med det 22. år få efterværn, hvis det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed.

Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig voksertilværelse, og der skal bl.a. være fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold som eksempelvis erhvervelse af selvstændig bolig.

Der skal således være udsigt til en positiv udvikling for den unge i perioden med efterværn, men der er ikke krav om, at den unge skal blive helt selvhjulpen senest ved det fyldte 23. år.

Positiv udvikling

Ved vurderingen af, om der vil være en positiv udvikling, skal der være et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse. Dette indebærer fokus på den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold, eksempelvis stabil og selvstændig boligsituation, økonomihåndtering, husholdning mv.

Afgørende for den konkrete vurdering heraf er, om den unge vil kunne få noget væsentligt ud af at komme i efterværn i forhold til at få en selvstændig voksertilværelse uden, at der er et krav om, at den unge skal blive helt selvhjulpen senest ved det fyldte 23. år.

Konkret vurdering

Det vil således altid være en konkret vurdering, om bevilling af efterværn for den enkelte unge er af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Målgruppen kan ikke på forhånd afgrænses, herunder kan unge med vidtgående fysiske og psykiske handicaps ikke afskæres fra efterværn alene på grund af deres handicap.

Ved vurderingen af, om den unge er omfattet af personkredsen for efterværn, kan der opstilles følgende pejlemærker:

- Ønsker den unge at samarbejde om et efterværnsforløb?
Har den unge udviklet sig positivt i forhold til at blive tilstrækkeligt selvhjulpen og tage vare på personlige og praktiske forhold eksempelvis i forhold til uddannelse, arbejde, økonomi, kost, rengøring, personlig
- hygiejne mv?
- Er der udsigt til, at denne udvikling vil kunne fortsætte?
- Er der udsigt til, at den unge skal i boform?

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen

Ankestyrelsen har behandlet sagen for at afklare, om afklaring af rækkevidden af kravet om, at der skal være udsigt til at kunne ske en positiv udvikling hos den unge i perioden med efterværn med inddragelse af principafgørelse 233-10

2. Reglerne

Lov om social service, § 76 fastslår, at unge, der er fyldt 18 år, kan frem til og med det 22. år få efterværn, hvis det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig voksertilværelse, og der skal bl.a. være fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold som eksempelvis erhvervelse af selvstændig bolig.

Det fremgår af punkt 455 i vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, at hensigten med efterværnsbestemmelserne ikke er at fastholde den unge over 18 år i tilbud til børn og unge. Det er derimod hensigten at give de unge, der har behov for denne særlige støtte, mulighed for en mere glidende overgang til voksertilværelsen. Det væsentligste kriterium ved vurderingen af, om der skal iværksættes efterværn er således, om efterværnet vil kunne bidrage til, at den unge får en bedre overgang til voksenlivet.

3. Andre Principafgørelser

Gældende

Følgende Principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

233-10: Vi har med principafgørelsen slået fast, at der ikke kan gives afslag på efterværn alene fordi den unge formentlig også har behov for støtte efter det fyldte 23. år. Der blev endvidere lagt vægt på, at formålet med efterværn er at søge at hjælpe den unge til en bedre overgang til voksenlivet. Den unge skal således kunne få noget væsentligt ud af at komme i efterværn. Der skal være udsigt til en positiv udvikling for den unge i perioden med efterværn, men der er ikke krav om, at den unge skal blive helt selvhjulpne senest ved det fyldte 23. år.

66-13: Vi har med principafgørelsen slået fast, at refusion i forhold til efterværn og refusion i forhold til ophold i boform ydes til to forskellige persongrupper og en ung, der bevilges efterværn, vil almindeligvis ikke have behov for efterfølgende at tage ophold i et botilbud for voksne. Opholdskommunen må ved overvejelse om bevilling af efterværn være opmærksom på, om den unges behov er så omfattende, at betingelserne for efterværn ikke er opfyldt. I den situation må hjælpen ydes efter voksenreglerne allerede ved det 18. år.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i NN's sag om afklaring af rækkevidden af kravet om, at der skal være udsigt til at kunne ske en positiv udvikling hos en ung i perioden med efterværn med inddragelse af principafgørelse 233-10.

· NN er ikke omfattet af personkredsen for efterværn

Det betyder, at NN ikke er berettiget til efterværn.

Vi ændrer således afgørelsen fra det sociale nævn i Statsforvaltningen YY.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi finder ikke, at NN er omfattet af personkredsen for efterværn, da der ikke er udsigt til en tilstrækkelig positiv udvikling inden for de områder, der kan forberede NN til en selvstændig voksertilværelse.

Vi har lagt til grund, at NN er vokset op i forskellige plejefamilier. Han har været i sin nuværende plejefamilie siden oktober 2009. Han er beskrevet med et samlet intelligens niveau på 40 IQ og fagligt er han på 1.-2. klasses niveau. Det fremgår, at der ikke er et fagligt udviklingspotentiale.

Det fremgår endvidere, at NN personlighedsmæssigt har udviklet sig positivt. Han er blevet mere udadvendt og han kan bedre sige fra overfor andre. Han er endvidere begyndt at løsrive sig fra nuet og kan slappe mere af, hvis der er ændringer. I plejefamilien har NN løbende fået flere opgaver med henblik på selvstændiggørelse, bl.a. i form af selv at tage bussen, selv gå rundt i byen, passe hunden, selv sørge for mad, selv pakke sin weekendtaske, tømme opvaskermaskinen, selv holde orden på sit værelse ol.

På trods af at NN har udviklet sig positivt på det personlige plan, finder vi ikke, at han er omfattet af personkredsen for efterværn.

Vi har lagt vægt på, at der ved vurderingen af, hvorvidt den unge skal have efterværn, skal være et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse. I NN tilfælde vurderes der ikke at være udsigt til en tilstrækkelig positiv udvikling i forhold til de færdigheder, der er krav om for at kunne blive forberedt til en selvstændig tilværelse med uddannelse/job, egen bolig ol.

Generelt bemærkes det, at formålet med efterværn er at give den unge mulighed for en mere glidende overgang til voksertilværelsen. Det væsentligste kriterium ved vurderingen af, om der skal iværksættes efterværn er således, om efterværnet vil kunne bidrage til, at den unge får en bedre overgang til voksenlivet. Der er her fokus på den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold, eksempelvis stabil og selvstændig boligsituation, økonomihåndtering, husholdning ol.

Den unge skal således kunne få noget væsentligt ud af at komme i efterværn. Der skal være udsigt til en positiv udvikling for den unge i perioden med efterværn, men som nævnt er der ikke et krav om, at den unge skal blive helt selvhjulpent, således at der ikke er behov for støtte, senest når den unge fylder 23 år.

Det vil således altid være en konkret vurdering, om det for den enkelte unge er af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte at få bevilliget efterværn f.eks. som fortsat døgnophold i et anbringelsessted. Målgruppen kan ikke på forhånd afgrænses til bestemte målgrupper, herunder kan unge med vidtgående fysiske og psykiske handicaps ikke afskæres fra efterværn alene på grund af deres handicap.

Ved vurderingen af om den unge er omfattet af personkredsen for efterværn, kan der opstilles følgende pejlemærker:

- Har den unge udviklet sig positivt i forhold til selv at kunne tage vare på personlige og praktiske forhold eksempelvis i forhold til uddannelse, arbejde, økonomi, kost, rengøring, personlig hygiejne ol.?
- Er der udsigt til at denne udvikling vil kunne fortsætte?
- Er der udsigt til at den unge skal i boform?

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse
- Klagen til Ankestyrelsen
- Nævnets genvurdering

XX kommune traf afgørelse om, at NN ikke var berettiget til efterværnsforanstaltninger efter servicelovens § 76, stk. 3, jf. § 68, stk. 14.

XX kommune havde lagt vægt på, at det var en betingelse for efterværn, at støtten skulle kunne bidrage til en bedre overgang til en selvstændig voksertilværelse. Det vurderedes ikke, at der var udsigt til en positiv udvikling for NN i perioden med efterværn. Tværtimod blev det vurderet, at NN ville have brug for omfattende støtte efter voksenreglerne i serviceloven.

XX kommune havde lagt vægt på den psykologiske testning af NN samt XX Kommunes handleplan.

Nævnet ændrede XX kommunes afgørelse således, at NN var berettiget til efterværn i form af fortsat anbringelse.

Nævnet havde lagt til grund, at formålet med efterværn var at søge at hjælpe den unge til en bedre overgang til voksenlivet. Den unge skulle kunne få noget væsentligt ud af at komme i efterværn og der skulle være udsigt til en positiv udvikling for den unge i perioden med efterværn uden at den unge skulle blive helt selvhjulpent senest ved det 23. år.

Nævnet havde lagt vægt på, at NN havde været anbragt siden 2-3 års alderen og siden 2009 i nuværende plejefamilie. Af YY kommunes handleplan fra marts 2012 fremgik det, at målet med efterværn var, at NN fik færdiggjort sit STU-forløb (særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse) samtidig med at plejefamilien fortsatte botræningen.

Nævnet havde endvidere lagt vægt på udtalelsen fra STU, hvoraf det fremgik, at NN var inde i en god udvikling og det blev vurderet, at han havde brug for ro og tryghed i sin plejefamilie frem til endt STU-forløb.

Nævnet havde endvidere lagt vægt på udtalelsen fra plejefamilien, hvoraf det fremgik, at NN var inde i en god udvikling, både med hensyn til modenhed og selvstændighed på det sociale og praktiske område. Det blev beskrevet, at NN havde brug for trykke og faste rammer, da han let blev utryk ved forandringer. Plejefamilien udtrykte bekymring for, at NN ikke ville kunne overskue at færdiggøre STU-forløbet, hvis han skulle flytte.

XX kommune klagede over nævnets afgørelse og anmodede Ankestyrelsen om at behandle sagen som principiel sag med henblik på at få afklaret om enhver positiv udvikling medfører krav om iværksættelse af efterværn.

XX kommune havde i begrundelsen for klagen bl.a. henvist til forarbejderne til ændringerne af servicelovens § 76 (L 2010.628 Barnets Reform). Her fremgik det, at der skulle være et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse og støtten skulle bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse.

Disse fortolkningsbidrag genfindes i det sociale nævn i Statsforvaltningen Nordjyllands praksisundersøgelse af efterværnssager fra 2011.

XX Kommune havde endvidere henvist til vejledning nr. 3 til serviceloven, hvor det fremgik, at man i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse og handleplanen skulle overveje, hvordan indsatsen i forhold til unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kunne bidrage til at sikre en god overgang til voksertilværelsen, idet en stor del af disse unge ville skulle overgå til voksenforvaltningen, når de fyldte 18 år frem for at være anbragt efter efterværnsbestemmelserne.

Af betænkningen fremgik det, at det var forudsat, at formålet med støtteforanstaltningerne til børn og unge var at sikre kontinuitet i opvæksten som forudsætning for at gå fra at være afhængig til at blive selvstændig.

I den konkrete sag havde XX kommune lagt vægt på, at NN var bevilliget et STU-forløb, hvilket omfattede en målgruppe af unge, der ikke havde mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selvom der blev ydet specialpædagogisk støtte grundet deres massive funktionelle vanskeligheder. Der var endvidere lagt vægt på, at NN med en IQ på 40 ville have svært ved at overskue sammenhænge/helheder, hvilket en selvstændig voksertilværelse krævede, ligesom NN's udviklingspotentiale var minimalt. Endelig var der lagt vægt på, at YY kommune ikke havde udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, der nærmere beskrev NN's særlige behov for støtte.

Sammenfattende vurderede XX kommune, at NN havde et lille udviklingspotentiale og måske ville kunne blive en lille smule mere hjulpet i en beskyttet tilværelse. Der ville dog gennem hele hans voksertilværelse være behov for trykke rammer og massiv støtte. Det var ikke formålet med efterværnsreglerne at fastholde NN i en efterværnsforanstaltning for at skabe en mere glidende overgang til en beskyttet tilværelse med massiv støtte i en beskyttet bolig.

Nævnet har ved genvurderingen fastholdt afgørelsen.

Nævnet har lagt vægt på, at det blev vurderet, at betingelserne for efterværn var opfyldt og at en fortsat anbringelse var af væsentlig betydning for NN's behov for støtte.

Nævnet tilsluttede sig i øvrigt kommunens opfattelse af, at der var tale om en sag af principiel karakter, herunder i forhold til rækkevidden af 233-10.

